

Inovatyvūs mokymo metodai

Parengė Jolanta ir Skirmantė
Panevėžys
2008 m. vasaris

Tiesioginis mokymas

Tiesioginis mokymas – tai labai nuosekliai išdėstytos, sparčiu tempu vykstančios įvairių dalykų pamokos (skaitymo, matematikos) pagal gerai parengtas programas, kuriose ypač akcentuojamas *kartojimas, praktika ir grįžtamasis ryšys*.

Pagrindinio žodžio metodas

Pagrindinio žodžio metodas – tai pažinimo strategija, padedanti vaikams įsiminti turinį, ypač atminties problemų turintiems. Tai strategija, kai mokytojas pakeičia *abstrakčią informaciją konkrečiu vaizdu* (taip mokomoji medžiaga tampa prasmingesnė).

Klausimų metodas

Klausimų metodas - tai labai svarbus mokymo ir mokymosi metodas padėti mokiniams suprasti ir pagerinti jų mokymąsi, mąstymo kokybę, *sustiprinti aktyvų mokinių dalyvavimą pamokoje*. Tai yra komunikacijos priemonė, tiesioginė grįžtamoji informacija apie tai, kaip mokiniai mąsto, ką žino ir supranta.

Diskusijų metodas

Mokykloje diskusijos yra vienas svarbiausių metodų, siekiant *įtraukti mokinius* į bendras ugdymo situacijas. Diskusijos ypač svarbios norint suteikti mokiniams progų plėsti ir tobulinti savo asmenines prasmes, *aktyviai dalyvauti* kartu su klasės draugais.

Dalomosios medžiagos, užrašų mokiniams rengimas ir pritaikymas

Labai svarbus paramos mokiniams būdas, siekiant pritaikyti jiems ugdymo programą. Tai ypač svarbu mokiniams, turintiems *skaitymo ir rašymo problemų, klausos ir regos sutrikimų*. Dalomąją medžiagą ir užrašus pritaikykite prie mokinių poreikių.

Informacinių kompiuterinių technologijų metodas

Informacinės kompiuterinės technologijos gali būti naudojamos kaip *naujos informacijos pateikimo būdas ir mokytojo aiškinimų papildymas*. Toks mokymas suteikia mokiniams galimybę *papildomai treniruotis bei užsiimti praktine veikla, atitinkančia mokinių poreikius*.

Pakopinis mokymas

Pakopinis mokymas – tai „pažinimo lavinimo būdas, kurį taikydamas mokytojas mokiniams sudaro laikiną struktūrą ar teikia pagalbą, kol jie mokosi atlikti užduotį. Po to mokytojas tokią pagalbą teikia vis rečiau ir galiausiai, kai mokiniai išmoksta atlikti užduotį savarankiškai, išvis nustoja ją teikęs“

Modeliavimas

Modeliavimas – tai yra metodas, kuriuo mokytojas *demonstruoja atitinkamą elgesį* arba pasikviečia šiam tikslui žmogų (specialųjį pedagogą, mokytojo padėjėją), kuris aktyviai imituotų mokomąjį elgesį

Darbas grupėse ir mokinių pašnekesiai

– grupuojami mokiniai, paskiriami jiems vaidmenys, kad kiekvieno vaidmuo atitiktų poreikius ir galimybes, pavyzdžiui, prižiūrėtojas (dalina medžiagą), raštininkas, laikrodininkas, pristatytojas (kalbėtojas). Tegul mokiniai vaidmenimis keičiasi, kad turėtų progą kiekvienas atlikti vis skirtingus vaidmenis. Parinkite mokiniams poreikius ir mokymosi uždavinius atitinkančias veiklas.

Metodas „sprendimai, sprendimai“

Metodas „sprendimai, sprendimai“ labai tinka *specialiujų ugdymosi poreikių mokiniams*. Tai įvairios kortelės, kuriose parašyta žodžiai, sakiniai, trumpi situacijos apibūdinimai, brėžiniai, paveikslėliai, nuotraukos ir pan. Skiriama užduotis – sudėti, sugrupuoti, išlygiuoti tas korteles ir t.t.

Dėlionės pagal seką

Dėlionės pagal seką – įvairios kortelės, kurios pateikiamos mokiniams, kad jie suskirstytų jas pagal tai, koku būdu reiktų spręsti (pvz., įvairių tipų lygčių sprendimai, rašinio rašymo, augalo augimo, sulčių gamybos, daikto apibūdinimo, arbatos ruošimo etapai ir t. t.) Šis metodas ypač tinka *vidutinių ir didelių ugdymosi poreikių turintiems mokiniams*.

Mokymasis drauge

Šį metodą pasiūlė D. W. Johnson ir kt. (1984). Mokiniai suskirstomi į 2-6 narių grupes ir jose drauge mokosi.

Grupinis tyrimas

grupinį tyrimą, akcentuoja mažų grupių tarpusavio priklausomybę. Šiuo metodu mokiniams padedame „atrasti“, įgyti savarankiško tyrinėjimo įgūdžių. Mokytojas apibrėžia mokymosi kryptį, o grupelės, kurias sudaro 2-6 asmenys, pasirenka mokymosi temą, susijusią su bendra mokymosi kryptimi.

Ketvertas

Tai vienas iš paprasčiausių metodų, lengvai taikomas įvairiems mokomiesiems dalykams, skirtingoms mokomosioms situacijoms ir bet kokio amžiaus mokslieviams ar suaugusiesiems. *Keturi atsitiktinai parinkti grupelės nariai dirba kartu, turėdami bendrą tikslą.*

Bendras piešinys

Tai yra bendradarbiavimo struktūra, kuri *skatina naujų minčių atsiradimą grupėse*. Kiekviena grupė gauna po didelį popieriaus lapą ir įvairiausių spalvų rašiklių (kiekvienas grupės dalyvis dirba su tam tikra spalva — taip atlikus užduotį galima įvertinti kiekvieno padarytą darbą). Kiekvienai grupei pateikiama tam tikra tema, klausimas, problema.

Komandiniai žaidimai - varžybos

Metodas tinkamas įvairaus amžiaus mokslieviams mokytis daugumai dalykų. Mokytojas išaiškina pamoką, ir toliau mokiniai mokosi komandose. Tačiau *vietoj apklausų organizuojamos varžybos*, kuriose mokiniai rungtyniauja po kelis su panašaus lygio kitų komandų nariais.

Bendradarbiavimas integruojant skaitymą ir rašymą

Mokiniai suskirstomi į grupes pagal sugebėjimo skaityti lygį. Su vienomis grupėmis dirba mokytojas, o kitos mokosi pačios.

„Sužymėti kartu“

Kiekvienas grupės narys turi savo numerį. Grupėms skiriamos įvairiausios užduotys, pavyzdžiui, pagal duotą pradžią sukurti pasakojimą, išvardyti nurodyto metų laiko būdingus bruožus, išsiaiškinti namų darbą ir kt. Mokiniai dirba grupėse kartu.

Pakartojimas bendradarbiaujant

Šis metodas taikomas *pasiruošti kontroliniam darbui* ir patikrinti žinioms. Vienos grupės parengia kitoms kontrolinius klausimus. Klausianti grupė gauna tašką už klausimą, o atsakanti - už teisingą atsakymą. Jei kitos grupės teisingai papildo joms taip pat gali būti skiriamas taškas.

Darbas poromis

Mokytojui aiškinant pamoką, mokiniai sėdi suoluose poromis. Pateikiami klausimai. Mokinių prašoma pagalvoti pačių, paskui su kolega pasitarus bendrai nuspręsti. Atsakymais pasidalijama su visa klase.

Spontaniška diskusija

Jei mokiniai sėdi grupėmis, galima įvairiu pamokos ar aiškinimo metu paprašyti juos padiskutuoti: ką jiems kažkas reiškia, kaip geriausiai išspręsti užduotį, kodėl viskas taip vyksta. Tokios diskusijos paprastai trunka keletą minučių.

„Kalbėti per mikrofoną“

Dalyviai per tam tikrą laiką (pvz., 3 min.; gali būti ir neribojamas) išsako mintis analizuojama tema. Vienam pradėjus kalbėti, kitas klausosi. Po signalo dalyviai keičiasi vaidmenimis. Tas, kuris klausėsi, turi *tęsti pirmojo kalbėtojo mintį ir papildyti savomis idėjomis*. Per diskusiją kalbėtojai pasikeičia daug kartų

Žetonai, suteikiantys teisę kalbėti

Kiekvienas mokinytis gauna žetoną. Diskusijoje jis gali pasireikšti tik padėjęs savo žetoną viduryje stalo. Mokinytis negali kalbėti antrą kartą, kol visi nėra pasireiškę, t. y. kol visi žetonai nesudėti ant stalo. Tada žetonai išdalijami dar kartą.

Mozaika

Mozaika - tai serija užduočių, kurioms reikia tarpusavio bendradarbiavimo. Mokymosi tema dalijama į keletą nedidelių dalių. Kiekvienas mokinys *pasirenka norimą temos dalį, nagrinėja ją ir dalijasi įgyta patirtimi bei informacija* su kitais grupės nariais.

Pristatymas arba informacijos pateikimas

- tai toks metodas, kai mokytojas apibūdina, informuoja, nurodo arba tiesiogiai aiškina. Kiekvienoje pamokoje yra dėstoma ir aiškinama tiesiogiai.

Praleistų vietų įrašymas tekste

Šio metodo *esmė pabaigti pasakojimą, įrašant* paruoštame tekste į tuščias vietas tinkamus žodžius ar paaiškinimus.

Reklamos analizė

Mokiniai pasiruošia bet kokio produkto ar paslaugos reklamą, iškirptą iš laikraščio ar žurnalo.

Dažnai reklamą analizuojame šių klausimų pagalba:

- Kas reklamuojama?
- Kam adresuota reklama?
- Kaip reklama bandoma įtikinti vartotoją?

Sėkmingam inovatyvių metodų diegimui reikia:

- Pedagogų supratimo ir noro keisti ugdymo praktiką
- Pastovaus profesinio tobulėjimo ir **pilno** seminaruose gautų žinių įdiegimo
- Išorinės ir vidinės paramos
- Pedagogų tarpusavio bendradarbiavimo
- Pastovaus pedagoginio proceso vertinimo
- Tėvų ir bendruomenės įtraukimo
- Atlygio pagal darbą